

TEKSTI: HANNA LAALO
KUVA: MINNA MATTILA-AALLON ARKISTO

”Rakennamme työtä ihmistä varten”

Työtehosteuran tutkimus- ja kehittämispäällikkö **Minna Mattila-Aalto**, 52, pohtii ammatikseen, mikä tekee työstä sosiaalisesti, eettisesti ja ekologisesti kestäväää.

MINUSTA TULI TUTKIJA, kun kiinnostuin ihmisen osallisuudesta yhteiskunnallisissa systeemeissä ja innostuin tutkimaan aihetta.

Löysin aikuiskasvatustieteen fysioterapian erikoistumisopinnoissa 1990-luvun alussa. Olemme kehittäneet monimutkaisia yhteiskunnallisia systeemejä ja paljon rakenteita, jotka auttavat ratkaisemaan monenlaisia asioita. Joskus ihminen kuitenkin voi yksilönä joutua rakenteiden puristuksiin tai pudota systeemiin kuuluihin. Kiinnostavaa on se, miten ihminen oppii toimimaan yhdessä yhteistä hyvää rakentaen, pitämään huolta muista ihmisistä ja luomaan tueksi rakenteita ja systeemejä.

JOS EN TUTKISI, tekisin jollakin toisella tavalla havaintoja erilaisista ilmiöistä. Tarkastelin niitä visuaalisin ja sanallisin keinoin, jotta ne saisivat muodon ja niitä voisi tarkastella yhdessä. Voisin hyvinkin innostua esimerkiksi dokumenttien käsikirjoittamisesta tai yhteiskunnallisten ilmiöiden havainnollistamisesta kuvan keinoin.

AIKUISKASVATUSTIEDETTÄ TARVITAAN yhteiskunnassa, koska sivistynyt yhteiskunta edellyttää myös aikuisten ihmisten kasvatus ja kasvamista. Vaikeimmin ratkaistavia asioita ovat niin kutsutut

Nurmijärveläinen Minna Mattila-Aalto on kouluttautunut valtiotieteiden tohtoriksi, aikuiskasvatustieteen ja työn kehittämisen maisteriksi sekä työfysioterapeutiksi. Nykyisessä työssään hän edistää sivistynyttä työelämää.

ilkeät ongelmat, joiden syntymiseen vaikuttavat monet tekijät.

Työelämän ilkeitä ongelmia on esimerkiksi huono johtaminen. On helppo todeta, että homma ei

TUTKIJAN YHTEISKUNNALLISEEN VASTUUSEEN KUULUUNOSTAA ESIIN MUUTOSTARPEITA, EPÄKOHTIA JA ONGELMIA YHTEISÖJEN RATKAISTAVAKSI.

työpaikalla toimi huonon johtamisen takia, mutta asia on monisyinen: mitä milloinkin ja kenenkin taholta pidetään huonona? Johtaminen on ennen kaikkea vuorovaikutusta ja tapahtuu ihmissuhteissa. Siihen vaikuttavat lukemattomat tekijät. Ainoa keino parantaa johtamista on jäsentää johtamiseen ja johtamiskäsityksiin vaikuttavat tekijät ja tuoda ne näkyviin, jotta saadaan selville, mitä pitää parantaa. Tutkijan yhteiskunnallinen vastuu on nostaa esiin muutostarpeita, epäkohtia ja ongelmia yhteisöjen ratkaistavaksi sekä tuoda tieteellinen tieto osaksi kestäviä ratkaisuja.

PARAIKAA SELVITÄN, millaista on sivistynyt työelämä. Työ muuttuu kiihtyvällä vauhdilla, sitä tehdään laajenevissa verkostoissa ja digitaalisilla työvälineillä. Muistammeko kaiken muutoksen ja kaaoksen keskellä, että rakennamme työtä ihmistä varten? Mikä tekee työstä sosiaalisesti ja eettisesti niin kestävä, että se tuottaa meille taloudellista ja ekologista hyvinvointia? Nämä ovat tärkeitä kysymyksiä erityisesti nyt, kun saamme alati enemmän viestejä työelämässä toimivien ihmisten väsymisestä ja jaksamisen ongelmista.

ESIKUVANANI PIDÄN monia tieteen ja taiteen tekijöitä. Minua puhuttelee muun muassa filosofi ja politiikan teoreetikko Hannah Arendtin ajattelu banaalista, arkisesta pahuudesta sekä filosofi ja fysiikan professori Gaston Bachelardin tilallinen terävänäköisyys ja mielikuvituksen filosofia. Vaikutun myös esimerkiksi valokuvataiteilija Hannele Rantalan rohkeasta ja tekijän itsensä likoon pistävästä tutkivasta taiteesta.

SEURAAVAKSI HALUAN TUTKIA, miten nykytyöelämä haluaa ja pystyy hyödyntämään tietoa ja teoriaa työyhteisöjen ja esimerkiksi johtamisen kehittämiseen vai jäävätkö tieto ja teoreettinen ajattelu yhdessä tuottamamme arjen kaaoksen ja kiireen jälkeisiin. Lisääntykö ymmärrys, kun tieto lisääntyy? Sivistykö ihminen?

KOLLEGOILTANI SAAN APUA ideoiden kaiuttamiseen ja jäljille pääsemiseen. Tutkijayhteisöä tarvitsen, koska jonkin merkittävän löytäminen, käsitteleminen ja soveltaminen tapahtuvat aina yhteisön voimalla.

KUN EN TUTKI, irtaudun roolistani luomalla muotoja savesta, kankaista, puutarhan kasveista, lasista, sokerimassasta – mistä tahansa muotoiltavaksi kelpaavasta materiaalista, johon taidoillani kykenen pääsemään käsiksi ja josta voin oppia lisää. Aikuisiällä olen alkanut vakuuttua siitä, että minussa elää muotoilija.

Klassikko, johon palaan

Filosofi Gaston Bachelardin *Tilan poetiikka* (Nemo 2003) ruokkii mielikuvitusta ja auttaa ymmärtämään, miten moninaisesti erilaiset ilmiöt voivatkaan avautua inhimillisessä kokemusmaailmassa. Ihmeellistä taiteellista fenomenologiaa!

Sarja vie aikuiskasvatuksen tutkijan arkeen ja verkostoihin. Sen tuottaa Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.